

РЕШЕНИЕ

№ 23323

гр. София, 07.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав, в
публично заседание на 19.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **4228** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на сдружение „Български хелзински комитет“ (БХК), чрез адв. Д., срещу писмо № 31-4965 от 09.04.2025г. на председателя на Държавна агенция „Технически операции“ (ДАТО), в което е обективиран отказ да се предостави достъп до обществена информация по заявление с вх. № 32-2221 от 27.03.2025г.

Жалбоподателят посочва, че ДАТО е специализиран орган за осигуряване и прилагане на СРС. В тази връзка той разполага с правомощия да прилага СРС без разрешение на съд в случай на неотложност, като и да не започне или прекрати прилагане на СРС, когато същите са поискани за разкриване на престъпления извън тези в чл.3, ал.1 от ЗСРС. Упражняването на тези правомощия изисква щателен анализ. В ДАТО се водят регистри за случаите, в които е допуснато прилагане на СРС. Следователно агенцията разполага с исканата информация. Тя е необходима с оглед обществен интерес от установяване на евентуално нерегламентирано влияние върху магистрати чрез незаконно подслушване с цел сплашване и подчиняване, т.е. е налице е надделяващ обществен интерес. За да осъществи правомощието си по контрол, председателят на ДАТО е длъжен да обобщава и анализира тази информация. Поради това не е основателно твърдението, че за да се предостави исканата информация са необходими специални усилия, т.е. че исканата информация не е налична във вида, в който се иска. БХК има правен интерес да получи исканата информация, тъй като в предмета ѝ на дейност е включено наблюдение и доклади по правата на човека. Освен това сдружението е ангажирано със съдебната реформа чрез установяване на проблеми, организиране на дискусии, подаване на жалби, и др. Процесният отказ противоречи на чл. 10 от ЕКПЧ, защото правото да се получи информация включва и правото на

достъп до тази информация. Ограничения могат да се прилагат само при риск от съществена увреда на защитения интерес, която е по-значима от интереса на обществеността да получи достъп до исканата информация. В случая не е налице посоченото ограничение, поради което исканата информация е дължима. Искане се от съда да отмени процесния отказ и да върне преписката на председателя на ДАТО за предоставяне на достъп до заявената обществена информация. Претендира разноси по списък.

Ответникът - председателя на Държавна агенция „Технически операции“, редовно уведомен, чрез процесуалните си представители, изразява становище за неоснователност на жалбата. Претендира разноси по списък. Прави възражение за прекомерност. Подробни съображения развива в писмени бележки по съществото на спора.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление за достъп до обществена информация с вх.№ 32-2221/27.03.2015г., БХК е поискал от председателя на ДАТО достъп до следната обществена информация, а именно:

1. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и следователите, спрямо които председателят на ДАТО или оправомощен от него зам.председател е дал писмено разпореждане за прилагане на СРС ;
2. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и следователите, спрямо които в ДАТО са изготвени веществени доказателствени средства;
3. Брой на случаите, в които събраната информация след прилагане на СРС спрямо магистрати (отделно за съдиите, прокурорите и следователите) е унищожена;
4. Брой на уведомленията по чл. 22, ал.3, т.1 и 2 от ЗСРС – общо и по разрешения спрямо магистрати (отделно за съдиите, прокурорите и следователите);
5. Брой на съдиите, респ. на прокурорите и следователите, спрямо които в ДАТО се съхраняват веществени доказателствени средства безсрочно;
6. Брой на съхраняваните безсрочно в ДАТО веществените доказателствени средства спрямо съдиите, прокурорите и следователите.
7. Общ брой на веществените доказателствени средства, които се съхраняват в ДАТО безсрочно;
8. Брой на случаите по чл. 310 от ЗЕС, в които по искане на ДАТО като краен потребител е идентифициран съдия, прокурор или следовател;
9. Брой дадени разпореждания по реда на чл. 18, ал.1 от ЗСРС – общо и отделно за съдии, прокурори и следователи;
10. Брой случаи, при които са приложени оперативни способности спрямо съдебни сгради или помещения в тях.

С решение рег.№ 31-4965/09.04.2025г. на председателя на ДАТО е отказан достъп до исканата обществената информация, с мотиви, че в регистрите за дейността на органите и структурите по чл. 13, 15 и 20 от ЗСРС не се съхраняват установъчни данни за лицето по критерий месторабота/длъжност. Субектът по ЗДОИ няма задължение да изготвя нова информация въз основа на допълнително аналитично обработване, съответно да изготвя статистически справки, обобщения и отговори на специално зададените от жалбоподателя въпроси. Следователно исканата информация не е налична във вида, в който е поискана. Освен това информацията по чл. 31, ал.3 от ЗСРС се унищожава в 10 –дневен срок от прекратяване на прилагането на СРС, за което се съставя протокол. В ДАТО не се съхраняват веществени доказателствени средства. Те се съхраняват от органите по чл. 13, ал.1 от ЗСРС до образуване на досъдебно производство, а след това – от органите на съдебната власт.

Жалбата на БХК срещу процесния отказ е входирана при административния орган на 22.04.2025г.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата, по която е образувано настоящото съдебно производство, е подадена в законоустановения 14-дневен срок по чл.149, ал.1 АПК от адресат на административния акт, с който се засягат неговите права и законни интереси. Предвид това съдът намира, че жалбата е допустима. Разгледана по същество, същата е частично основателна по следните съображения:

Процесният отказ е постановен от задължен субект съгласно чл.3, ал.1 от ЗДОИ, в качеството му на държавен орган съобразно правомощията му по чл. 19г от ЗСРС.

Съгласно чл. 2, ал. 1 ЗДОИ „обществена информация” е всяка информация, свързана с обществения живот в РБългария, която дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона лица. По своя характер обществената информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации, е официална и служебна. По смисъла на ЗДОИ официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия, а служебна тази, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации. За да е обществена информацията по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДОИ, следва да са осъществени двете визирани в нормата кумулативни предпоставки: информацията да е свързана с обществения живот в страната и едновременно с това да дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение, относно дейността на задължените по закона субекти. В ЗДОИ не се съдържа легално определение на понятието обществен живот, но то е с достатъчно ясно съдържание - животът на обществото като група хора. С оглед на това всяка информация, която е свързана с живота на обществото има характер на обществена информация. Осъществяването на втората предпоставка е обвързано с правомощията и дейността на съответния публичен орган, защото само тогава информацията би могла да удовлетвори установената от закона специална цел.

Основна функция на ДАТО е осигуряване и прилагане на специалните разузнавателни средства (чл. 19, ал.1 от ЗСРС). За осъществяване на тази функция ДАТО има правомощия да извършва наблюдение, проникване, фотографиране, видеозаписване, звукозаписване, филмиране, белязване на предмети и изготвяне на психологичен анализ във връзка със събирането на данни за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред; проследява лица и обекти; контролира предаването на данни и получаването на информация чрез кабелни средства за комуникация; извършва оперативно-техническа проверка на пощенска и друга кореспонденция за защита на правата и свободите на гражданите, националната сигурност и обществения ред и за контрол на други лица, които извършват такава проверка; изготвя веществени доказателствени средства при поискване по ред, определен със закон, и ги предоставя на органа, направил искането; използва специфични методи и специални разузнавателни средства за охрана на живота, здравето и имуществото на граждани; осигурява достъп до технически средства и съоръжения на държавни органи, организации, юридически лица и граждани; изгражда и използва информационен фонд; създава специфични технически средства и системи, проектира удостоверителни знаци, защитени документи, щемпели и печати, др. (чл. 19б от ЗСРС).

Информацията, посочена по-горе, е от естество да формира мнение за дейността на ДАТО и убеждение за начина, по който тя упражнява правомощията си като задължен субект по ЗДОИ, респ. за законосъобразността на актовете и действията на нейните служители при осъществяване на тези правомощия. Предвид изложеното няма спор, че заявителят има право да получи информация от вида, от който е поисканата, тъй като същата представлява обществена такава и дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти.

Съгласно чл. 34а, ал.1, т.1 от ЗСРС контрол върху прилагането и използването на специалните разузнавателни средства се осъществява от председателя на Държавна агенция "Технически операции", когато специалните разузнавателни средства се прилагат и използват от агенцията. Освен това контрол се упражнява и от независим контролен орган - Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства. За целта и съгласно чл. 34е от ЗСРС Националното бюро изисква в рамките на своята компетентност информация от органите и структурите по чл. 13, 15 и 20; проверява редовността на водене на регистрите при органите и структурите по чл. 13, 15 и 20 за тяхната дейност по закона заедно със съхраняваните искания, разрешения и разпореждания по използването и прилагането на специални разузнавателни средства, както и за съхраняването и унищожаването на придобитата чрез тях информация; дава задължителни указания за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация. От посочената разпоредба става ясно, че във водените от ДАТО като орган по чл.20, ал.1, т.1 от ЗСРС регистри се съдържа информация за искания, разрешения и разпореждания по използването и прилагането на специални разузнавателни средства, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация. Това е наличната информация, с която агенцията разполага. Доколкото в заявлението за достъп до обществена информация липсва уточняване на периода, за който се иска информация, същият следва да е от момента на създаване на посочените регистри, до момента на подаване на заявлението. Броят на подадените в този период искания и на издадените разрешения и разпореждания по използването и прилагането на специални разузнавателни средства, не представлява допълнителна аналитична обработка, нито обобщение, а е въпрос на просто сумиране, което обичайно извършва автоматично всяка регистърна система. По този начин тя генерира и номер на съответното въвеждане в нея. По същия начин стои въпроса и за броя на преписките, по които придобитата чрез СРС информация е унищожена, както и за броя на преписките, по които същата информация все още се съхранява в ДАТО. Нещо повече, тази информация се съдържа в годишните доклади за дейността на Националното бюро за контрол на СРС, и е публично достъпна.

Следователно същественият въпрос е дали исканата информация съвпада с тази, която е вписана в регистъра, воден от ДАТО. Чл.12 от ЗСРС въвежда критерии, при които се използват СРС: за лица, за които са получени данни и има основание да се предполага, че подготвят, извършват или са извършили тежко умишлено престъпление от изброените по чл. 3, ал. 1; за лица, за чиито действия са получени данни и има основание да се предполага, че се използват от лица по т. 1, без да им е известен престъпният характер на извършваната дейност; за лица и обекти, свързани с националната сигурност; за обекти за установяване самоличността на лицата по т. 1 или 2; за опазване на живота или имуществото на лица, които са дали писмено съгласие за това; спрямо свидетел по наказателно производство, който е дал съгласието си за това, за установяване на престъпна дейност на други лица по чл. 108а, чл. 143 – 143а, чл. 159а – 159г, чл. 301 – 305 и чл. 321 от Наказателния кодекс. Следователно местоработата и длъжността на лицата, за които се използват СРС, не са сред тези критерии. Единствената информация в тази връзка е посочена в чл. 13, ал.3 от закона относно оправомощените лица, които подават искания за използване на СРС за престъпления, осъществени от съдия, прокурор или следовател, включително и в случаите по ал. 4 на същата разпоредба. Тези лица, в качеството си на заявители, се вписват в регистъра в колона 5 съгласно представената от ответника заповед № ИД-ВИ-88 от 19.03.2014г. на председателя на НБКРС. Следователно от данните от кого изхожда искането, които се вписват в посочения по-горе регистър, може да се направи извод, че касае магистрат. Именно броят на разпорежданията, дадени от ответника по такива искания, както и броят на исканията по чл. 310 от ЗЕС, произтичащи от тях, е информацията, която ответникът може да предостави на

жалбоподателя по т.1 и 8 от процесното заявление. Информацията по т.2 от заявлението не е дължима, защото същата не се въвежда с оглед местоработата и длъжността на лицето. Броят на тези от тях, по които събраната информация, е унищожена, е информацията, дължима по т.3 от заявлението. Броят на тези от тях, по които не е започнато или е прекратено използването на СРС, е информацията, дължима по т.4 от заявлението. Информацията по т.5, 6 и 7 от заявлението не е дължима, доколкото съхраняване на веществени доказателствени средства не се предвижда в чл.196 от ЗСРС. Напротив, в т.6 на същата разпоредба е предвидено, че изготвените веществени доказателствени средства се предоставят на органа, направил искането. Нещо повече, чл. 31 от ЗСРС предвижда веществените доказателствени средства да се съхраняват от органите по чл. 13, ал. 1 до образуване на досъдебното производство, а след това - от съответните органи на съдебната власт. Следователно тази информация не е налична при ответника, тъй като не е била създаване. Броят на разрешенията, дадени от органа по чл. 15, ал.4 от ЗСРС, с които се потвърждават извършените действия от ответника, е информацията, дължима по т.9 от заявлението. Информацията по т.10 от заявлението не е дължима, защото не фигурира сред предвидените от закона данни, които следва да се вписват в регистъра по чл. 34е, ал.1, т.2 от ЗСРС. Дори в съответното разпореждане на ответника да фигурира обект – съдебна сграда, намирането на тази информация изисква анализ на всички издадени такива разпореждания, което е извън целите на ЗДОИ.

От изложеното следва, че ответникът е следвало да предостави на жалбоподателя достъп до наличната при него информация от момента на създаване на регистрите по чл. 34е, ал.2, т.1 от ЗСРС до момента на подаване на заявлението, а именно: брой на разпорежданията, издадени по искания от лица по чл. 13, ал.3 от ЗСРС; брой на исканията по чл. 310 от ЗЕС, произтичащи от тези разпореждания; брой на исканията от лица по чл. 13, ал.3 от ЗСРС, по които събраната информация е унищожена, или по които не е започнато или е прекратено използването на СРС; брой на разрешенията, дадени от орган по чл. 15, ал.4 от ЗСРС, с които се потвърждават извършените действия от ответника. По отношение на тази част от информацията, като налична при ответника и подлежаща на предоставяне по реда на ЗДОИ, жалбата е основателна. В тази част процесното решение следва да бъде отменено и преписката върната на председателя на ДАТО за предоставяне на исканата информация съобразно дадените от съда указания. По отношение на останалата част от информацията жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена. Това е така, защото същата не е налична при ответника, защото не е създавана или съхранявана от него, следователно не може да бъде предоставена. Такъв е случаят с информацията по т.1 – 4, 8 и 9 поотделно за съдии, прокурори и следователи, която не фигурира сред предвидените от закона данни, които следва да се вписват в регистъра по чл. 34е, ал.1, т.2 от ЗСРС. Доколкото в процесното заявление се търсят бройки на тези магистрати поотделно, а не брой на подадени искания от лицата по чл. 13, ал.3 от ЗСРС поотделно, респ. брой на изготвени веществени доказателствени средства по такива искания, достъпът до информацията, по начина по които е формулирана в заявлението, предполага анализ на цялата съхранявана от ДАТО информация. Това не би могло да се квалифицира като искане за достъп до обществена информация и излиза извън обхвата на ЗДОИ. Същото се отнася и до информацията по т. 10 от заявлението, доколкото в законът не предвижда в регистъра да са вписва информация за вида на обекта, спрямо който се прилагат оперативни способности. По отношение на информацията по т. 5,6 и 7 от заявлението, същата не може да бъде предоставена, защото не е налична при ответника.

При този изход на спора на страните се дължат разноски пропорционално на

уважената, респ. отхвърлената част от жалбата. На жалбоподателя се дължат разноски за внесена ДТ и адвокатско възнаграждение, платено по банков път съгласно платежно нареждане на л.42. Неоснователно е възражението на ответника за неговата прекомерност, тъй като същото е на минимума, предвиден в чл.8, ал.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска, и не са налице основания за неговото намаляване. На ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение в минимален размер съгласно чл. 143, ал.3 от АПК във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ. Предвид изложеното и на основание чл.172, ал.2 от АПК Административен съд София-град, Второ отделение, 41 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на сдружение „БХК“, чрез адв. Д., писмо № 31-4965 от 09.04.2025г. на председателя на Държавна агенция „Технически операции“ (ДАТО), в което е обективизиран отказ да се предостави достъп до обществена информация в частта по т.1, 3, 4, 8 и 9 от заявление с вх. № 32-2221 от 27.03.2025г. относно брой на разпорежданията, издадени по искания от лица по чл. 13, ал.3 от ЗСРС; брой на исканията по чл. 310 от ЗЕС, произтичащи от тези разпореждания; брой на исканията от лица по чл. 13, ал.3 от ЗСРС, по които събраната информация е унищожена, или по които не е започнато или е прекратено използването на СРС; брой на разрешенията, дадени от орган по чл. 15, ал.4 от ЗСРС, с които се потвърждават извършените действия от ответника – всички за периода от момента на създаване на регистрите по чл. 34е, ал.2, т.1 от ЗСРС до момента на подаване на заявлението.

ВРЪЩА административната преписка на председателя на ДАТО за произнасяне по заявлението при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение, в 14- дневен срок от влизането му в сила.

ОСЪЖДА Държавна агенция „Технически операции“ да заплати на сдружение „Български хелзинкски комитет“ сумата от 510 лв. разноски по делото.

ОТХВЪРЛЯ жалбата в останалата част като неоснователна.

ОСЪЖДА сдружение „Български хелзинкски комитет“ да заплати на Държавна агенция „Технически операции“ сумата от 100 лв. юрисконсултско възнаграждение.

Решението съгласно чл. 40, ал.3 от ЗДОИ не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: